

Nord-Troms Regionråd DA

JUSTISDEPARTEMENTET	
26. NOV 2008	
SAKSNO.	200801140
AVENKUNGEN	LOV/E 1xHR
DOK.NR.	16
ARKIVKODE:	

Til
Justisdepartementet
Postboks 8005 Dep
00300 OSLO

Høringsuttalelse fra Nord-Troms regionråd til den nye sameretten

Det vises til NOU 2007:13 den nye sameretten med høringsfrist 15. februar 2009.

Nord-Troms Regionråd DA (NTRR) er et samarbeidsorgan for kommunene Lyngen, Storjford, Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa og Kvænangen. NTRR er et politisk samarbeidsorgan som arbeider med saker av felles interesse for kommunene og som fremmer regionens interesser i fylkes- og rikssammenheng. Hovedmålsetting; "Regionrådet skal fungere som et samlende organ, og jobbe aktivt for gode rammebetingelser for utvikling av Nord-Troms-regionen".

Styret i Nord-Troms Regionråd DA består av ordførerne i de seks eierkommunene.

Den følgende uttalelsen dreier seg i hovedsak om forslaget til ny lov om Hålogalandsallmenningen. Årsaken til ønsket om en felles uttalelse fra regionrådet, er at den delen av lovforslaget som omhandler organiseringen av grunneierorgan og utmarksstyrer på mange måter har sitt utspring i regionsamarbeid. Det er derfor naturlig at Nord-Troms Regionråd har en felles uttalelse om dette, i tillegg til de uttalelser hver enkelt kommune vil komme med.

Når det gjelder forholdet mellom utmark og innmark, vil Nord-Troms Regionråd gi sin tilslutning til Storjford kommunes vurderinger i forhold til de spesielle problemstillinger i Storjford/Skibotn-området.

1. Til alminnelige bestemmelser, lovens kapittel 1:

Kommunene i Nord-Troms Regionråd slutter seg til samerettsutvalgets flertall når det gjelder forslaget kapittel 1, §§1-4. Det anses fornuftig at hensynet til både innbyggerne i området, allmennheten og de særlige samiske og næringsmessige interesser inntas i formålsparagrafen.

NÆRINGSHAGER, ET NETTVERK FOR UTVIKLING OG VEKST

Nord-Troms Regionråd DA

2. Til Kapittel 2 Hålogalandsallmenningen og kapittel 3 Rettigheter på Hålogalandsallmenningens grunn

Vi vil først gi uttrykk for en generell oppfatning av hovedtrekkene i forlaget til lovens kapittel 2 og 3, og deretter tillate oss å komme med konkrete endringsforslag til de enkelte paragrafer.

2.1 Generelt om opprettelse av Hålogalandsallmenningen

Vi slutter oss til flertallets forslag om å opprette et selvstendig rettssubjekt, og til uttrykket Hålogalandsallmenningen som betegnelse på dette eierorganet.

Nord-Troms Regionråd mener i all hovedsak at opprettelsen av Hålogalandsallmenningen slik flertallet i Samerettsutvalget foreslår, er fornuftig. Et eget rettssubjekt som ikke er under statlig instruksjon, vil lettere kunne utøve grunneierrettighetene i samsvar med det som er angitt som formålet med loven. Vi tror at demokratisk deltagelse og lokal bestemmelsesrett vil gi en bedre utnyttelse, enn det som til nå har vært tilfelle med statsgrunn, og Statsskog som grunneier.

2.1.1 Oppnevning av grunneierstyrer og utmarksstyrer

Hovedtrekkene i den nye ordningen fremstår på mange måter som et kompromissforslag der de nåværende demokratiske organer som Sametinget, fylkestingene, og kommunene alle får en rolle, sammen med rene næringsinteresser. Ut fra et demokratihensyn er det fra Nord-Troms likevel viktig å påpeke at kommunene er det organet som utvilsomt har størst legitimitet hos befolkningen i området. Både valgdeltagelse blant de som har stemmerett og kommunenes lokalkompetanse, tilsier derfor at oppslutningen om utøvelse av grunneierretten vil bli bedre hvis kommunestyrene får delta i oppnevningen av representanter til de styrende organer.

Vi tror også at spesielt kommunene i Nord-Troms i stor grad er vant til å delta i samarbeidsorganer, og i mange sammenhenger fungerer som et bindeledd mellom reindriftsnæringen og de fastboende. Gjennom mange århundrer har den kystsamiske, norske og kvenske befolkningen hatt et godt samarbeid med reindriftsutøvere. Befolkningen og kommunene som organisasjoner, er vertskommuner for reindriftssamene i sommerhalvåret og det foregår også i dag et utbredt samarbeid, spesielt innenfor kultursektoren. All erfaring tilsier at det er lettere å samarbeide jo nærmere man kommer hverandre. Samerettsutvalgets flertalls forslag om kommunal oppnevningsrett til utmarksstyrene vil derfor være en forutsetning for at målet om mer lokal forvaltning skal kunne oppnås.

Selv om en tilpasning av Fjellovens regler også kunne gi et godt resultat, ser vi at det kan være en fordel med et regionalt utmarksstyre for å sikre en bredere kompetanse i relativt små kommuner. Det vil imidlertid være viktig at alle kommunene får en reell oppnevningsrett, slik

NÆRINGSHAGER, ET NETTVERK FOR UTVIKLING OG VEKST

Nord-Troms Regionråd DA

at for eksempel Storffjord, Kåfjord, Nordreisa og Kvænangen får oppnevne en representant hver til et eventuelt Nord-Troms utmarksstyre. Hensynet til reindrift og jordbruk tilsier at det også må oppnevnes representanter for disse næringene, men dette bør ikke foregå slik at noen av de nevnte kommuner ikke får oppnevne representant fra egen kommune for en periode på grunn av at man mangler folk med for eksempel reindriftskompetanse. Legitimitetsproblemet vil da ikke føre til den gevinsten som opprettelsen av regionale utmarksstyrever var tenkt å medvirke til. Vi tror for øvrig at et regionalt utmarksstyre med bred sammensetning slik det er foreslått, vil kunne være en god måte å avveie de ulike interesser på, og virke konfliktdempende. En valgkomité vil kunne foreslå representanter innenfor de lovforslag som ligger til grunn.

Flertallets forslag om flertall for reindriftsutøvere og jordbruksinteresser til sammen virker lite fundert, og fremstår som et uttrykk for en noe hypotetisk konfliktsituasjon. Poenget må være at et utmarksstyre skal fremstå som et organ der medlemmene setter lovens formål og bestemmelser først. Det er derfor viktig at de som er nevnt som representanter for de ulike interessene kan delta i utmarksstyrene, men vi ser ikke behovet for å gi den ene eller andre gruppering et lovbestemt flertall ut fra hvem som har foreslått dem som medlemmer.

2.2 Endringsforslag/kommentarer til enkeltparagrafer

2.2.1 Til §§ 6-21:

Nord-Troms Regionråd slutter seg til forslaget, og viser til flertallets betraktninger. Fordelingen i oppnevning mellom Sameting og Fylkestingene i de to fylkene, fremstår som fornuftig.

2.2.2 Til kapittel 2, §16

Nord-Troms Regionråd slutter seg til flertallets forslag når det gjelder drift og inntektsfordeling. Det er likevel slik at opplegget med vanntette skott mellom styret i Hålogalandsallmenningen og utmarksstyrene kan vanskeliggjøre en fornuftig fordeling ut fra lokale forhold. Vi mener at ønsket om god drift vil tilsi at Hålogalandsallmenningens styre neppe vil kunne ha et eller flere utmarksstyrever som ikke fungerer. Dette forholdet er for så vidt også hensyntatt i loven, bl.a. i forslagets §16 som vil måtte kunne tolkes utvidende ved en tenkt situasjon der Hålogalandsallmenningens styre må trå til og hjelpe utmarksstyrene.

NÆRINGSHAGER, ET NETTVERK FOR UTVIKLING OG VEKST

Nord-Troms Regionråd DA

2.2.3 Til kapittel 3 §§22-26

Nytt forslag til §23, femte ledd, 1. setning:

For begrunnelse, se forrige avsnitt.

”Minst to av medlemmene og deres varamedlemmer skal representere de som driver med reindrift i regionen, og minst en skal representere jordbrukere med rettigheter som nevnt i §28.” resten som beskrevet i forslaget.

Nord-Troms Regionråd 17.11.08

Bjørn Inge Mo
Rådsordfører
(ordfører i Kåfjord)

John Helland
saksordfører
(ordfører i Kvænangen)

Kopi: Troms fylkesting
Tromsbenken på Stortinget
Kommunene i Nord-Troms
KS Troms

NÆRINGSHAGER, ET NETTVERK FOR UTVIKLING OG VEKST